

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ

လၢယုၤလံၤ ၂၆သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် / KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်-18-53-II

မုၢ်တြၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ: ကီၢ်ပယီၤသးမၤသံသဝီပိပနၢ်တဖၣ်ဖဲ
ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, လၢမးရး ၂၀၁၈န့ၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ တဘျီအံၤဟ်ဖျါဖဲ ကီၢ်ပယီၤသးကလံးစးသးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်(တပခ), ခိၣ်ချ့သးရှၢၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၃၅၁) လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးအိၤလၢ သၢဘိၤသးရှၢၣ်တဖၣ်အံၤ ခးသံကွၢ်ဖဲ ဆ--- သဝီပိတဂၤ အပနၢ် (၃)၄ ဖဲလၢမးရး ၂၀၁၈န့ၣ်အပူၤ, ဖဲတၢ်ဒုးအါဘျီကဲထီၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤသးဒီးကညီဒိကလုာ်တၢ်ထျးသးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) အဘၣ်စၢ အခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအမ့ၢ် စီၤရ---အံၤ လဲၤဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂုၢ်အံၤဆူ သဝီသးပုၤ, ကရၢၢ်ခိၣ်န့ၣ်ဒီး ကညီဒိကလုာ် စၢဖျိၣ်ကရၢ (KNU) ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘျီရဲၣ်န့ၣ်အိၤတၢ်ဂုၢ်အံၤတသ့ဘၣ်မ့ၢ်လၢပနၢ်တဖၣ် အံၤဘၣ်တၢ်မၤသံအိၤလၢကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ | ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၢၣ်(လၢမးရး ၂၀၁၈န့ၣ်)

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါလံာ်တဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၤခိဖျိပူၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲ မုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၢၣ် လၢအဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအိၤ လၢ ကညီဂုၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရၢၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဂုၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး တဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၣ် လီၤ.¹ လံာ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၤဖဲ လၢမးရး ၂၀၁၈န့ၣ် ယုၤဒီးတၢ်ကစီၣ်အဂၤ တဖၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သး တၢ်ဟ်ဖျါအဂၤ ၂ဘၣ်, တၢ်ထံၣ်လီၢ်သံကွၢ်သံဒီး ဝါခါ, ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါ ဘၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤ ဘၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤ လၢဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ် အိၤလၢမုၢ်တြၢ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ.²

¹ ကညီဂုၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရၢၢ် KHRG န့ၣ်လိဝဲပျီပုၤပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်တကယၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤအာမၤပယုဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ခိဖျိတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ် ဒ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်အတိၤပတီၢ်တၢ်မၤအကျဲအသိးဒီး မၤဝဲ တၢ်ထံၣ်လီၢ်သံကွၢ်ဒီးသဝီပိအဂၤတ ဖၣ်, ကွဲးဖျါထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်လၢဘၣ်ယးဖဲ တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ညိန့ၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကွဲးထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤနီၣ်မၤယါပုၤ ဂုၢ်ဝိခွဲးယၢ်တၢ် မၤအာပယုဲအလံာ်ဟ်ဖျါအခါ ပျီပုၤပုၤမၤ တၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၤ လၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲတၢ်မၤပယုဲပုၤဂုၢ် ဝိခွဲးယၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်လၢအ ကါဒိၣ်တဖၣ် ခိဖျိတၢ်မၤလီၤတၢ်တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဂုၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်လၢကျဲအါဘိးဒီး ဒ်ပမၤန့ၣ်အိၤ လၢဂံၢ်ခိၣ် ထံးအသိးဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအတၢ်ဆိတလဲအတၢ်ထီၣ်သတြၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

² လၢတၢ်ကမၤဂုၤထီၣ် KHRG အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျိဖျါဖျါ ကဂုၤထီၣ်အဂီၢ်ဒီး ဒ်သိးကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိး အတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် လီၤလီၤဒေၣ်ဝဲဒီး သဝီပိလၢကီၢ်ပယီၤထံးခိတကယၤအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ဒီးဒ် KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး လၢကတီၣ်ထီၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် လၢပျီပုၤတဖၣ်ခဲလၢာ် ဖဲဘၣ်တၢ်မၤအိၤဒ်အကျိၤ

(၁) တပတီၢ်-တၢ်ကထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကထီၣ်သးအကလုာ်	ကီၢ်ပယီၤသးခးသံဝီဖိပနာ်
တၢ်ကထီၣ်သးမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	လါမးရှးထီၣ်တတ်, ၂၀၁၈နံၣ်
တၢ်ကထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှ့ၣ်)	ဆ---သဝီ, လၢၢ်မုၢ်ပျီကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ်

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တကအဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	စီၤရ---
သးနံၣ်	၃၈နံၣ်
မုၢ် ခွါ	ခွါ
ကလုာ်	ကညီ
ဟံၣ်ဖိယီဖိအိၣ် တအိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	ထုစံၣ်
တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ	မိၢ်လုၢ်ပၢ်လၢ
တၢ်ဟံမုၢ်ဒါ လီၢ်လၢ	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးဒုသဝီ	ဆ---သဝီ

ပုၤလၢအမၤအပယုၤတၢ်တကအဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၢ်လၢ ၁	သးကျိၤ/သးရှ့ၣ်/ သးတြီၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၢ် ကျဲ/သးကလၢ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၢ် လၢ
-	-	ကီၢ်ပယီၤသးကလံးစိးသးဝဲလီၢ်ခိၣ် သ့ၣ်(တပခ), ခိၣ်ချ့ သးရှ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၃၅၁)လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီး အီၤလၢသၤဘိသးရှ့ၣ်	လၢၢ်ခိၣ်ဝုၢ်ဟီၣ်ကဝီ	သးခိၣ်ယၤပံၣ်

(၂) ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပုၤပုၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကထီၣ်သးတခါအံၤတဆိဘၣ်တဆိတက့ၢ်.

အကျဲအိၣ်ဝဲအသိးဝံးဒီး တၢ်ကျိၣ်ထံအိၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ် ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်အကအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး
ဘၣ်တၢ်မၤဘၢအဂ့ၢ်အကျိၤလၢအကါခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပၢ်ပျီလၢအဘူးအ တၢ်အကတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤဆူ
တၢ်ကစီၣ်အကလုာ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးအနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အကလၢအဘၣ်
ထွဲလီၢ်သးတဖၣ်တခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ်ဝံးသးစူၤကွၢ်ဘၣ်လၢKHRGတၢ်ကစီၣ်သန့တက့ၢ်.

ဖဲယာ (KHRG ပုထုထာတၢ်ကစီၣ်ဖိ) လဲၤတုၤဖဲ ဆ---သဝီအခါ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ လၢကီၢ် ပယီၤသုးတဖၣ် ခးသံကွံာ်ဝဲ သဝီဖိစီၤရ---အပနာ်(၃)ၣ်န့ၣ်လီၤ. ယလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ် တၢ်တကအံၤ ဖဲလါအိကူးၤ ၁၄သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် ဒီးမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွံာ်တၢ်ဒီးအိၤ ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးအ ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတကစီၣ်ဖိသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲၤလဲၣ်.
(လီၤကဝီၤသဝီဖိ) စီၤရ---အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ယးဒီး တၢ်ကဲ ထီၣ်သးအံၤန့ၣ်လီၤ.

(၃)ပတီၢ်တပတီၢ်-ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.

ဖဲလါမးရး ၂၀၁၈န့ၣ်အပူၤ, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးဒီး KNLA သုးအဘၣ်စၢတဘျုးဘျီ န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် အစံာ်ပူၤခးပူၤဒီး ကျဲလၢသဝီဖိ ဟးထီၣ်က့ၤလီၤအ လီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဆၢကတီၢ်, စီၤရ---အပနာ်မိၢ်ပျၢ်တၢ်ဒုး ဘၣ်ဒိသံ ကွံာ်ဝဲခိဖျိ ကီၢ်ပယီၤသုး အကျိဖးဒိၣ်က့ဖျိးဘၣ်အိၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါမးရး ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ် သဝီဖိလၢအဘၣ်ယုာ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢပျၢ်ကျိတဖၣ် က့ၤက့ၢ်က့ၤအဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဖဲ ဆ--- သဝီအံၤ တဘျုးဒီးဘၣ် ခိဖျိလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် အိၣ်ဆိလီၤအသးဘူးဒီးသဝီတဖၣ်အယိ တၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ သဝီဖိအဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဖဲ အမ့ၢ်အမဲာ်တဲးလဲး, ဆိဒီးပနာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟးဝုၤဝီယုအိၣ် အဆၣ်လၢစံာ်ပုၤခးသံတဖၣ်အပူၤ လၢက အိၣ်မူဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနၢန့ၣ်, စီၤရ---အပနာ်တဖၣ် လဲၤယုအိၣ်ဆၣ်ဘူးဒီး ကီၢ်ပယီၤသုး ကလၢအိၣ်ဆိလီၤသး အလီၢ်အယိ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်အံၤခးသံကွံာ်ဝဲပနာ်(၂)ၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤကမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ်ဖိလၢ KNU အအိၣ်ဒ်အံၤ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ် ခးကမၣ်ဘၣ် ပနာ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်လၢKNLA သုးတဖၣ်ဟဲထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်ခးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ, စီၤရ---ဒီးလီၤကဝီၤကမ့ၢ်ဖဲလၢမ့ၢ်ပျိဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် နာ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လၢ ကခးသံဝဲပနာ် (၂)ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်, ပနာ်တဖၣ်အံၤ လ့ၤဝဲဒီး ကနူးဝဲကိးဒုးဒီးအယိ အကနိးတဖၣ်သီၣ်ထီၣ်ဝဲကိးဘျီဒီး ဖဲပနာ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤ အခါန့ၣ် လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အယိ (လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအတၢ်ထံၣ်လၢ) KNLA သုးတဖၣ် တလ့ၤ ကနူးဘၣ်. သတးဒီး အလီၢ်တအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ကဆိမိၣ်ကမၣ်ပနာ်တဖၣ်အံၤလၢKNLA သုးဘၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်လီၤလီၤလၢ ကခးသံဝဲ ပနာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးကျိလၢ အဟူးဂဲၤဖဲ လၢမ့ၢ်ပျိဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုး ကလံးစိးသုးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (တပခ), ခိၣ်ချ သုး ရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၃၅၁)လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးအိၤလၢသၢဘိသုးရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပနာ်(၃)ၣ်န့ၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးခးသံကွံာ်အိၣ်န့ၣ် အလုာ်အပူၤလီလၢဝဲ စုပယီၤအါန့ၢ် ၂,၄၀၀,၀၀၀ကွး န့ၣ်လီၤ. စီၤရ---ဘၣ်ဝဲအပနာ်(၃)ၣ်န့ၣ်လၢ ကအိၣ်(၇)န့ၣ် ယၣ်ယၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုး မ့တခး သံကွံာ်အပနာ်

(၃) ငှက်အားတိုင်း အပန်းပျံတိုင်းနှင့် ကမ်းထိုင်အဖိတဘျားငှက်အားလုံး စီရင်--- အင်္ဂါ နှင့်လီး စီရင်--- အပန်းတဖန်အံ့သံကွဲဝဲအယိကဲထိုင်ဝဲတင်ဂွံကိအယံအထာလအတင်လှ်အိန်နီခိသးသမူအင်္ဂါနှင့်လီး။

စီရင်--- တဒီးနွံဘန်စုအိန်လိးလါ ကီပယိသးတဖန်အအိန် နီတမံဘန်အမဲင်ညါ အဝဲကုအေ တင်လိလါ အပန်းဘန်တင်ခးသံအိအလိစုကိးတဘျန်ဘန်။ မှ်လါကီပယိသးတဖန်ဟူးဂဲအိလိ အသးဘူးဒီး တင်ကဲထိုင်သးအလိအယိ တင်ဘန်တင်ဘာလါအင်္ဂါတအိန်ဘန်နှင့်လီး။ စီရင်--- လဲတိုင်ဖျါထိုင်တင်ဂွံအံ့သးသမူပျံ, ကရုခိန်ဒီး KNU ပျံနီစီနီကမိတဖန်အအိန်ဘန်ဆန် ပျံခိန်ပပျံနီသုန်တဖန် ဘျါရဲလိတင်ဂွံအံ့သးအင်္ဂါတသ့နီတမံဘန်။ ခိဖျိပျံမကမန်တင် မှ်ကီပ ယိသးဖိတဖန်အယိနှင့်လီး။ စီရင်--- အံ့သးဘန်ဒိဒိမးလါ အပန်းတဖန်အံ့ ဘန်တင်ခးသံကွဲ အိလါ ကီပယိသးတဖန်ဒီး အဟံဖိယိဖိစုကိး ဘန်ယုအိန်ကမ့လါပျံလင်ကျါ ခိဖျိကီပယိသး တဖန်အတင်ဟူးဂဲအိဒါ ကမ္ပါတဖန်အိန်ထိုင်ဝဲအယိနှင့်လီး။ စီရင်--- အဟံဖိယိဖိ ကွံဆန်မဲင်ဘန်ဒီးတင်အိန်ဆုန်အိန်ချ တင်ဂွံကိဒီးတင်ကိတင်ခဲအိန်ဝဲအါမးလါကဒီးနွံဘန်တင်အိန်တင်အိလါကအိန်မူအိန်ဂဲဘန်အင်္ဂါနှင့်လီး။

(၄) ပတီတပတီ-တင်ယုနုအခွဲ

မှ်ပျံလါအတုဘန်တင်ဖန် ဟုန်ပျံတင်ခွဲတင်ယံလါပကသုတင်ဂွံတင်ကျိတခါအံ့ဒါ, ဟုန်ပျံတင်ခွဲတင်ယံလါပကသုတင်ဂွံအံ့လါကျဲဒဲလဲန်။

ပျံလါအတုဘန်တင်စီရင်--- ဟုန်ပျံ (KHRG) တင်ပျံလါပကရဲလိတင်ဂွံတင်ကျိလါအဟံဖျါထိုင်ဝဲတဖန်အံ့နှင့်လီး။

တင်ဂိတဘျန်အံ့ဘန်တင်ဒိနွံအိဖဲလါအုဖျိန် ၁၄ သိ, ၂၀၁၈ နံ ဝဲလါမှ်ပျံတင်လိ, လါမှ်ပျံကရု, လုသိကီဆန်, မှ်တြိကီရုန်နှင့်လီး။ တင်ဂိအံ့ ဟံဖျါထိုင်ဝဲ စီရင်--- ဒီး အပန်းခံနှင့်လီး။ ကီပ ယိသးခးသံကွဲ စီရင်--- အပန်း (၃) ငှက်နှင့်လီး။ ပညိန်ခးသံဝဲ လိလိ (၂) ငှက်ဒီး အဂတေဘန်ဒိသံ ကွဲခိဖျိကီပယိသး အကျိဖးဒိန်ကု ဖျိးဘန်အိ အယိနှင့်လီး။ [တင်ဂိ: KHRG]

Mu Traw (Hpapun) District

Karen Human Rights Group (KHRG)